

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Privečkratno oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 23.

V Ptuj v nedeljo dne 19. julija 1914.

XV. letnik.

Resni časi.

Žalostni dnevi grozovite novice iz Sarajeva so minuli. Le na vojaških poslopih frfotajo še črne zastave. Proti neizprosni smrti ne pomagajo nobeno jokavo žalovanje. V tih krsti počivata prestolonaslednik Fran Ferdinand in njegova velikodušna soproga in nikdo jih ne more prebuditi iz njih vednega spanja. Nikdo, — niti jok nedolžne dece, ki je ostala zapuščena ob grobu nepozabnih starišev, — niti obupna žalost visokega starčka, ki drži v svoji vedno enako krepki roki žezlo nad avstrijsko-ogrskimi narodi, — niti v neznanem strahu trepetajoče ljudstvo, ki ne more verovati poročil o grozovitem umoru . . . Nikdol Franc Ferdinand poklican je k „veliki armadi“, od katere še ni nikdo nazaj prišel . . .

Prvi žalostni dnevi so minuli; ali žalost pravzaprav noče ponehati, žalost v srcu vseh, ki so v resnici avstrijskega mišljenja. Ta žalost seveda ni nekaj mehkega, sentimentalnega, ni solznata in otročja, — ta žalost je kakor divji vihar, ki postaja z vsakim dnevom močnejši in ki zahteva vedno glasneje — maščevanje. Ne navadno maščevanje nad tistim mladim morilec, ki so ga podle odraščene duše v uniformi srbskih dostojanstvenikov k umoru nahujskale in ki se morda še danes domišlja, da je storil bogve kako krasno dejanje za svoj srbski narod, — maščevanje nad zistemom mislimo, nad tistim zistemom, ki je najhujše sovražnike Avstrije božal in protežiral — nad zistemom slabosti in zanikernosti, ki se je v zadnjih letih v naši domovini udomačil. Kdor ljubi Avstrijo, ta mora zahtevati in želeti, da ostane ta Avstrija močna, velika, neodvisna in brezobzirna. Čez to dejstvo ne pomagajo medene besede in diplomatske karikature, ki padejo na trebuh, kadar zaropota ljudska nevolja. Tisti je laži-Avstrijec, ki hoče napram vsakemu izzivanju potrpežljivo molčati; pravi Avstrijec je, kdor je ponosen na svojo domovino, kdor ne dopusti, da bi vsak balkanski kraljemorilec pljuval na avstrijsko zastavo. Miroljubnost, krščanska ljubezen do bližnjega, potrpežljivost in pohlevnost so lepe stvari, prav lepe, res lepe; — ali z lepimi besedami se za sto vravog ne bodeš branil proti ljudem, ki mečejo bombe in streljajo izza plota, ki odobravajo moralo pouličnega morilca, ki moralo krvoločnega tigra . . . Pri ljudeh pomaga le železna roka, močna volja. In železno roko, močno voljo želimo mi pravi Avstrijci — Avstriji!

Na Srbskem nimajo niti trohice sramote.

Namesto da bi tam obsojali in se zgražali nad grozovitim zločinom v Sarajevi, jim je ta zločin le povod, zaprečiti zopet novo gnusno gonjo zoper avstro-ogrsko monarhijo. Barbari v neodkritih delih Afrike in Azije bi se zgražali nad tem podlim, od visokih srbskih oficirjev na povelja srbskega prestolonaslednika izvršenim umorom. Na Srbskem pa ploskajo temu umoru, kakor da bi se bil izvršil v teatru . . . Srbsko časopisje se skoraj brez izjeme zavzema za to kulturno sramoto in govori o razdelitvi Avstrije, kakor da bi bili Princip in njegovi krvavi tovariši res Avstrijo samo umorili. Že iz tega je razvidno, da so na Srbskem o nameravanem umoru vedeli, da je bil ta umor v Belgradu pripravljen. Z navadnim umorom na lastnem kralju prišel je srbski Peter na prestol; z navadnim umorom hoče povečati svoje pokradene in izropane pokrajine. Vse to dokazuje nesramna gonja srbskega časopisja. In tega si Avstrija ne more in ne sme dopasti pustiti. Kajti ako si to pusti dopasti, potem je čisto gotovo, da bode zgubila sleherni vpliv v Evropi, da bode postala brezpomembna v svetovnem koncertu in da jo bodejo pričeli njeni balkanski in ruski sovražniki razdeljevati, kakor so rimski vojniki razdelili plašč križanega Jezusa . . . Ne gre se torej za navadno maščevanje nad Srbi; — pač pa se gre zato, da napravi Avstrija enkrat mir in red ob svojih mejah, da dokaže svojo odločnost in svojo veljavo. Srbija nam mora dati garancijo, da ne bode več vzgajala protiaavstrijskih morilcev, da bode preprečila protiaavstrijske kompote in zarote, da bode mirovala. To garancijo nam mora dati Srbija, naj si bode potem skozi diplomacijo, za katero danes seveda nikdo več niti počenega groša ne da, — naj si bode skozi odločitev meča! Eno ali drugo se mora zgoditi, kajti le tedaj bode mir na jugu. Srbska neodvisnost je prava nevarnost za vso Evropo. In Avstrija bi bila podobna samomorilcu, ako bi v nerazumljivi dobrosrčnosti svoje interese tej nevarni neodvisnosti Srbije žrtvovala . . . Mi gotovo ne hujskamo v vojno, mi ne želimo prelivanja krvi. Ali tega ne more nikdo odobravati, da bi se pričela zopet tista grozovita gospodarska kriza, ki jo čutijo avstrijski narodi zdaj že par let sem, ki je uničila nešteto existenc, ki je pobila mnogo upanja, ki je pa tudi našo domovino strašno oslavela. „Clara pacta, buoni amici“, — pravijo Italijani. In beseda je pravilna! Enkrat se mora odločiti, kdo je močnejši in kdo kali mir. Srbija se mora našemu avstrijskemu vplivu podvreči, ali pa — mora izginiti!

Slovensko ljudstvo, ti pa spoznavaj zdaj cilje in namene slovenskega prvaštva . . . Ali niso pisali prvaki v svojih listih in kričali na svojih shodih, da so „Srbi naši bratje“?! Ali niso politični duhovniki raz prižnic hujskali, da se v slučajni vojne ne sme na Srbe streljati?! Ali niso nabirali velike svote denarja za srbske vojake, medtem ko niso imeli niti krajcarja za naše vojake?! . . . Slovensko ljudstvo! Z godbo, petjem in popivanjem „praznovali“ so slovenski prvaki umor prestolonaslednika . . .

Zapomnimo si jih! Kdor je s srbskimi morilci, ta ni z nami, kajti mi smo in ostanemo — za Avstrijo!

Politični pregled.

Cesarjevo pismo. V uradnem listu bilo je sledeče cesarjevo ročno pismo objavljeno: — „Ljubi grof Stürgkh! Globoko potrpt stojim pod vtisom groznega čina, ki je Mojega iskreno ljubljenega vnuka sredi iz resnega izpolnjevanja svoje dolžnosti na strani svoje velikodušne, v uri nevarnosti zvesto ob njegovi strani bivajoče soproge odtrgal in Mene ter Mojo hišo v največjo žalost pahnil. — Ako mi zamore biti v tem težkem času kaj tolažba, potem so to nešteti dokazi tople ljubezni in odkritosrčnega sožalja, ki se mi jih je v ravno preteklih dnevih iz vseh krogov prebivalstva poslalo. Zločinska roka oropala mi je sorodnika in zvestega sodelavca, oropala je varstvu potrebne, najnežnejši starosti komaj odrasle otroke vsega tistega, kar jim je bilo na zemlji drago in je nakopičila na njih nedolžno glavo neizrečno bolest. — Blaznost male skupine zapeljanih pa ne zamore porušiti posvečene vezi, ki Mene in Moje narode vežejo, ne doseže čustev iskrene ljubezni, ki se je Meni in vladarski hiši iz vseh delov monarhije nanovo na tako ginljivi način pokazala. — Šest in pol desetletja delil sem s svojim narodom žalost in veselje; tudi v najtežjih urah bil sem si vedno svest zvišenih dolžnosti, odgovornosti za usodo milijonov, katero sem Vsemogočnemu dolžan. Nova bolestna izkušnja, ki jo je nepoznani sklep božji Meni in Mojim poslal, okrepčala bode v meni odločitev, da na kot pravi priznani poti do zadnjega zdihljaja v blagor Mojih narodov vstrajam. In ako bodem enkrat jamstvo njih ljubezni kot najdragocenejšo zapuščino Mojemu nasledniku zapustil, potem bode to najlepša plača za Mojo očetovsko skrb. — Naročam Vam, vsem, ki so se v teh žalostnih dnevih v priznani zvestobi in udanosti okoli

Vse obolelosti
soplnih organov

pljučne bolezni

oslovski kašelj, navadni kašelj, prehlajenje, influenza in

ne duha zdravijo števili
zdravniki in profesorji vedno z

SIROLIN "ROCHE"

Dobi se o K. 4. — v vseh lekarnah.

Mojega prestola zbrali, naznaniti Mojo globoko čutno zahvalo. — Franc Jožef I. r."

Čehi pripravljajo revolucijo. Češki listi pričeli so po tragični smrti pokojnega prestolonaslednika Franca Ferdinanda takoj z divjo gonjo zoper sedanjega prestolonaslednika nadvojvodo Karl Franc Jožefa. Pravijo, da ta ne more prevzeti „pemske krono“, marveč da je na Češkem pravi prestolonaslednik sin umorjenega vojvode Maksimilijan Hohenberški. To je seveda popolnoma napačno. Pokojni nadvojvoda Franc Ferdinand se je poročil z grofico Hohenberg in je javno prisegel, da se odpove vsem pravicam svojih otrok do prestola. Le pod tem pogojem mu je dal naš cesar dovoljenje do ženitve. Iz tega se sicer vidi, koliko napak je naša vlada proti lastnim interesom države storila, ko je prezirala narodnostno gonjo na severu in jugu. Srbi so umorili našega prestolonaslednika, Čehi pa pripravljajo revolucijo. Res, železne roke potrebujemo na Avstrijskem, ki bi pomedla to protidržavno svojat.

Evropa v orožju. List „Nauticus“ objavlja zanimive številke glede oboroženja posameznih velevlasti v Evropi. Glasom te objave stoji zdaj Nemčija na čelu vseh vojaških velevlasti in je celo Rusijo prekosila; Rusija pa je lansko leto Anglijo iz prvega mesta izpodrinila. Nemški proračun za armado in mornarico za leto 1914 zaša 2.245.633.000 markov. Leta 1913 pa je znašal le 1.479.461.000 markov. Potem pridejo Rusija, Anglija, Francoska, Združene države Amerike, Avstro-Ogrska (ki je torej glede vojne sile na šestem mestu), Italija in Japonska. Avstrija izdaja za vojaške namene vsako leto čez 726 milijonov markov, Rusija pa skoraj 2.000 milijonov. Anglija ima čez 46 milijonov prebivalcev; vsacega državljana zadene letno plačilo za vojne namene v znesku 35 markov 36 fenigov. Na Nemškem 32 markov 83 fenigov; na Francoskem 32 markov 39 fenigov; Italija 17 markov 84 fenigov; Avstro-Ogrska 13 markov 25 fenigov; Rusija 11 markov 47 fenigov; Združene države Amerike 10 markov 25 fenigov; Japonska pa 7 markov 20 fenigov. — Največje izdatke za armado ima zdaj Nemčija, največje izdatke za mornarico pa Anglija. Avstro-Ogrska izdaja najmanjše od vseh velevlasti za mornarico in ima vsled tega tudi najmanjšo vojno mornarico.

Bosna-Hercegovina, v katere središču se je zgodil grozoviti umor našega prestolonaslednika in njegove blage soproge, postala je zdaj tudi za širšo javnost zanimiva. Zato hočemo podati nekaj številok o tej deželi. Bosna-Hercegovina šteje okoli 2 milijona prebivalcev (namreč 1.962.411). Od teh je srbsko-pravoslavnih 856.158 oseb, Turkov 626.649 oseb, rimskih katoličanov 451.686 oseb; v procentih povedano: Srbsko-pravoslavni 47,69%, Turki 22,65%, rimski ka-

toličani 27,48%. Število deželnih uradnikov, oficirjev in orožnikov znašalo je koncem leta 1912 skupno 13.266; od teh je bilo seveda večinoma Srbov.

Veleizdajalska slovenska šolska mladina. S svojo protiavtstrijsko hujskarijo so slovenski prvaki res že veliko množico slovenske šolske mladine zastropili in v veleizdajalsko naziranje spravili. Pred okroglo dvema tednoma prišla je državna policija v Ljubljani neki na srednjih šolah na jugu hudo razširjeni tajni zvezi dijaštva na sled. Ta zveza ima namen, pridobiti vso jugoslovansko srednješolsko mladino za velesrbske ideje. Vse južne, od Slovanov prebivajoče pokrajine naj bi se od Avstrije odtrgalo in s Srbijo v Veliko Srbijo združilo. Razširjenje te ideje med jugoslovansko srednješolsko mladino izvrševala so srbska in jugoslovanska visokošolska društva na Dunaju in v Pragi. Tudi merodajni krogi v Ljubljani niso tuji temu gibanju. Slovenska društva so dala tem zapeljanim srednješolcem celo svoje društvene lokale na razpolago. V Ljubljani in po vsem Kranjskem, pa tudi na Dunaju, v Gradcu in v Pragi aretiralo se je mnogo študentov, ki se nahajajo zdaj pri deželni sodnji v Ljubljani v preiskavi. Pri hišnih preiskavah v raznih mestih našla je oblast mnogo obremenilnega materijala. Preiskava bode še več tednov trajala, tako da pride šele v drugi polovici avgusta do sodnijske razprave. Tako daleč smo torej prišli. Stariši, pazite na svojo mladino pred protiavtstrijskimi hujskači!

Protiavtstrijski izgredi. Iz Sarajeva se poroča: V sosedni vasi Blzni umorili so Srbi na Avstrijsko pristojnega krčmarja Hufnagel, češ da se je izražal ojstro proti Srbom. Morilec so potem hišo zažgali in so napadli tudi hiše drugih avstrijskih in ogerskih državljanov. Ko so prišli orožniki, je srbska množica zbežala. Glavnega morilca so vjeli in zaprli.

Ruski poslanik v Belgradu umrl. Hipoma je umrl v Belgradu tamošnji ruski poslanik plem. Hartwig. Napravil je ravno obisk pri avstro-ogerskem poslaniku plem. Giesl. Sredi v njunem pogovoru postalo je Hartwigu slabo in v par minutah je tudi že umrl. Iz človeškega stališča je gotovo tudi ta hitra smrt obžalovati. Ali v splošnem se mora povdarjati, da je bil Hartwig v zadnjih letih najhujši sovražnik naše monarhije. On je zastopal tisto zahrbtno rusko stališče, po katerem se mora Avstrijo uničiti in razkositi, samo da se raztegne napol azijskoto Rusijo tudi na jug Evrope. Hartwig je bil tudi mož, ki je s svojim velikanskim vplivom izrabljal Srbijo v ruske namene. On je uresničil balkansko zvezo, ki ni bila naperjena toliko proti Turčiji nego proti avstrijsko-ogerski monarhiji. Hartwig je deloval nato, da bi se Srbija in Črnogora združili, ker je mislil s tem zopet Avstro-Ogrski hud udarec prizadet. Hartwig je bil glavni hujskač v Bozni in Hercegovini, katero hoče od Rusije našuntana in podpirana Srbija v prvi vrsti od naše domovine odtrgati. Z eno besedo: Hartwig je bil duša panslavizma na jugu in sovraštvu zoper našo državo. Zdaj je ta naš hud nasprotnik umrl. Prišla bode za njim druga oseba in smrt tega moža ne bode pomagala. Ruska in srbska politika, ki je vedno proti Avstriji naperjena, ne bode mnogo spremenjena. Kajti odločitev v teh nasprotjih prinesli ne bodejo diplomati. To odločitev prinesel bode edino — meč!

Ruska poročila o umoru v Sarajevi potrjujejo, kar je sicer vsak človek takoj vedel: da namreč ta grozoviti umor ni bil delo posameznih blaznih fanatikov, marveč delo srbske države kot take. Tako prihajajo iz Petersburga novice, da so napravila poročila o umoru na ruskem dvoru največji vtis. Splošno se trdi, da je bil ta umor v Belgradu pripravljen in da so ga izvršili pristaši srbske vojaške stranke. Saj ta stranka je tudi že svojega prejšnjega lastnega kralja umorila. Tudi se splošno sodi, da je srbski prestolonaslednik Aleksander, ki sedaj na Srbskem vlada, v najožjeji zvezi z voditelji

te vojne stranke. Ruski in poljski listi so pričani, da bode prej ali slej prišlo do vojske med Avstrijo in Srbijo. Ali bode Srbija dobila od Avstrije kose dežele, ali pa bode morala Avstrija uničiti srbsko neodvisnost. Neki list v Aradu poroča, da je srbski general Jankovič najel za umor 11 oseb v Sarajevi. Srbski major Pribičević pa jim je razdelil strelivo in bombe. Isti list prinaša presenetljiva poročila o protiavtstrijskem in velesrbskem delovanju društva „Narodna obrana“, katerega namen je, da našo monarhijo sistematično oslabi. Na čelu te morilske družbe pa stoji srbski prestolonaslednik Aleksander. Srbski kmetje okoli Sarajeva so že davno vedeli, da se bode umor našega prestolonaslednika izvršil. Tako je bil umor pripravljen. Srbija se nas ne upa v pošteno vojni napasti, zato nas hoče oslabiliti z revolucijo, s hujskarijo in s sramotnim umorom.

Prihodnji veliki manevri. Kakor se poroča iz vojaških krogh, vršijo se prihodnji veliki manevri na zahodnem Ogrskem od 1. do 5. septembra. Od vojaštva graškega kora udeležili se bodo te manevrov: v Celovcu dislocirani huzarski regiment šte. 6; v Mariboru stoječi huzarski regiment šte. 16; nadalje pijonirski bataljon iz Ptuja in kompagnije kolesarjev lovskih bataljonov šte. 9, 20 ter 29. Cesarja zastopal bode in imel obenem najvišje vodstvo manevrov sedanjih vrhovni komandant deželne breme in armadni nadzornik nadvojvoda Friedrich. Poleg njega deloval bode tudi sedanjí naš prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef.

Anarhisti v Trstu. Iz Trsta se poroča, da je policija aretirala v raznih krčmah mnogo oseb, ker so imele pri sebi revolverje in drugo orožje. Zlasti kavarno Verdi nadzoruje policija strogo, ker se tam shajajo anarhisti. 17 oseb so oddali še sodnji. Med njimi je mnogo oseb, ki so po zadnjih revolucionarnih dogodkih v Sarajevu pribežale v Trst. Policija je zaplenila tudi mnogo anarhističnih spisov.

Špijoni v Šibeniku. V Šibeniku (Sebenico) zaprli so štiri Lahe, ki so na sumu, da so v prid Italije vohunili. Tudi jih dolžijo razžaljenja Veličanstva.

Kaj hoče naša vlada storiti? Korespondenca „Information“ poroča: Zunanji minister grof Berchtold je že v Ischlu cesarju poročal o sklepih skupnega ministerskega sveta. Cesar bode gotovo potrdil predloge, s katerimi se hoče iztrebiti državi nevarno srbsko agitacijo. Ta potrebna akcija se pa ne bode omejila zgolj na Bosno in Hercegovino; raztegnila se bode tudi na univerze na Dunaju, v Pragi, Gradcu in Zagrebu, kjer ima jugoslovansko dijaštvo prave zalege srbofilstva. Položaj je glasom preiskave sarajevskega umorajako resen. Na Dunaju kakor pri našem zvestem zavezniku Nemčiji se splošno sodi, da mora v kratkem iz monarhije izgniti srbski strah. Vlada bode to najpre z mirno preuredbo notranje uprave poskusila. Od Srbije je zelo odvisno, ako se to posreči. Drugače pa se bode morala Srbija boriti za svojo eksistenco in samostojnost. Kajti avstro-ogrska monarhija bode hitro in brezobzirno nastopala.

Kje je država, ki bi kaj takega trpela? V „Slovencu“ čitamo: — „V večerajšnem „Slov. narodu“ beremo notico: „Za kaj se že vse ljudi zapira“, v kateri se izražata globoko začudenje, da sta bila na Dunaju aretirana dva srbska medicince, ker sta dala natakarskemu vajencu 1 K, da je klical „Živio Srbija!“ Po sarajevskem dogodku, v katerem je dokazano, da njegaj niti teko v Srbijo, je „Narodov“ klic „Mili Bože in za to pri nas zapirajo“ tembolj velika grdobija, ker bi utegnil kdo biti zapeljan, da so klici „Živio Srbija“ posebno sedaj nekaj zelo pohvalnega. Pojdite „Narodov“ pisarji v Belgrad in tam kličite „Živila Avstrija“, pa vas bodo pobili in zaprli. Naj bi kak list v Srbiji zagovarjal tak poklic, bi bil zaplenjen in urednik obtožen veleizdaje. Pri nas pa se to vse lepo mirno trpi in vse to sme izhajati pred očmi c. kr av-

Zahtevajte

398

pri kupovanju ne samo „kocke za govejo juho“, nego izrečno

MAGGI JEVE kocke

po 5 v

kajti te so

najboljše!

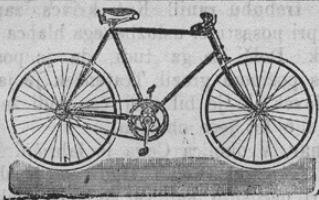
Samo prave

z imenom MAGGI in

varstveno znamko zvezdo s križcem

strijskih oblasti. In potem se nekateri čudijo, da se je srbska propaganda razpasla.

Dijaška zarota v Tuzli. Iz Sarajeva poročajo, da je policija v Tuzli veliko študentovsko zaroto odkrila. Preiskava je že doslej dognala, da so udeleženci te zarote brezdvomno o nameravanem atentatu na prestolonasledniško dvojico vedeli. Doslej se je zaprlo okoli 30 srednješolcev; pa preiskavo se je uvedlo tudi proti posameznim profesorjem; kajti na čelu zarote v mestu Tuzla stoji neki srbski gimnazijski profesor. Protivstrijsko gibanje na jugu narašča torej z vsakim dnevom in — naša vlada gleda hladnokrvno in čaka . . .

Styria - koleša

največja fabrika na Avstrijskem in se priporoča po sledeči ceni 130, 140, 160, 180—200 K. Zanesljivim kupcem se proda po pogodbi tudi na mesečne rate. Deli (Bestandteile), Pumpe, šlauhe, laterne, vse v veliki zalogi. Cenik se pošlje resnim kupcem brezplačno. — Zaloga: 151

BRATA SLAWITSCH v PTUJU.

Dopisi.

Kozje. (Brezobzirnost.) Dne 12. t. m. se je vršila pri nas sv. birma. Ob tej priložnosti se je takoj odstranilo črne zastave, ki so bile razobešene zaradi prežalostnega umora našega rajnega prestolonaslednika. Tudi raz cerkve, pošte in šole se je črne zastave odstranilo. Pač pa se je razobešilo slovensko-srbske zastave, torej tiste barve, ki jih je nosil na svojih prsih morilec Princip, ko je prestolonaslednika Franca Ferdinanda umoril . . . Pošteno ljudstvo, čeprav slovensko, se je zgražalo nad tem počenjanjem. Sv. birma bi se lahko obhajala tudi brez te demonstracije. To je sramota!

Brezno. Pretekli ponedeljek zjutraj ob 9. uri je 20 letna dekla Gusta Snedec raz mosta skočila v Dravo. Truplo nesrečnice so potegnili v Fali iz vode. Na mostu je pustila svoj predpasnik in molitveno knjigo. Eno uro pred smrtjo je bila v cerkvi pri spovedi.

Jazbine. Strela je udarila 4. julija popoldne v Jazbinah v viničarijo gospara Simona Ješovnik, nadučitelja pri Sv. Rupertu, Slov. gor. V hiši so bili zbrani viničarska družina Franc in Marija Rojko, dva otroka in mati Marije Rojko. Strela je udarila neki pri dimniku. Vsi popadejo na tla. Kadar pa pridejo zopet k zavesti, zgrabitava žena in njena mati vsaka enega otroka in v strahu hitita ven. Mož pa ostane ležeči nter. Žena hiti živino izganjat s hleva, in potem zmisli na moža, kje je? Drugi ljudje ga prinesejo seveda mrtvega iz hiše. Pogreb je bil 6. julija. N. p. v m. l.

Ruše. Dragi „Štajerc“! Hočem ti naznaniti od totih Ruških čukov ali pa od pevcev. Bilo je na Petrov dan dne 29. junija. Ako so ravno vedeli, kaj se je prejšnji dan v Sarajevi zgodilo, prišli so iz Ruš na Bistrico in popevali slovenske in srbske pesmi. Ali prišla sta dva fanta, ki ljubita domovino Avstrijsko in jih vprašata, je-li ne znajo, kaj se je zgodilo včeraj. Eden od njih odgovori: kaj nas to briga? Ta fanta se razkačita in jih pošteno s kamenjem obsujeta, da so radi svoja kopita pobrali in ušli proti svetim Rušam. Njih vodja je bil organist. Pač rečem: Bog daj vsem klerikalcem pamet! „Štajercijanec“ v Bistrici.

Sv. Trojica v Slov. gor. Pri nas že od nekdanj, ako se gre pri kateri volitvi proti naši stranki, je vedno vse „za vero.“ Tako volijo n. pr. Zemljič, Mulečev, Lip, Kukovec itd. Roškarja, ki se gre „za vero.“ Pa tudi pri drugih stvarih je tako. Na ljudi streljati, je drugače greh pri Bogu; ako pa to klerikalec stori „je že

tako Bog hotel.“ Če klerikalec zajce krađe, stori to „v dobrem namenu“ — za svoj želodec ali možujo — in to tedaj ni nič slabega. — Pri volitvi za okrožnega zdravnika se je gotovo tudi „za vero“ šlo, da so pa benedički kaplan tiste župane na volitvo k sv. Antonu spremljali in zaradi varnosti z velikim psom. Volili so tam ti klerikalni župani v prvi vrsti dra. Weixla, kateri je v gostilni pri Mlineriču zahteval, da se naj od strani iz sobe Marijina podobna. Tista podoba je na tistem prostoru čez 50 let in še ni bila doslej nikomur na potu. V drugi gostilni pa bi se moral odstraniti Kristus, kateri je tako celo v kotu obešen in celo majhen. V tisto hišo je zahajalo v vseh letih že gotovo eden milijon ljudi vseh ver, ali nobeden še tega ni zahteval. Tedaj vsak človek, kateri ima le malo svojih misli, lahko izprevidi, ali se gre resnično za vero? Gre se le za politiko in vera jim mora biti orodje, za agitacijo. Seveda bode Zemljič, kateri je glasoval za tega doktorja, od katerega „Slovenski Gospodar“ piše, da je bil pri „bratih Srbih“ in njegova kompagnija agitirala pri občinskih volitvah za „vero“, po volitvi pa je vse za te . . .

Sedan, Westfalko na Nemškem. Tudi tukaj v daljnih krajih se je avstrijsko-ogrsko ljudstvo zelo prestrašilo velike nesreče, ki se je zgodila v Sarajevi, da so našega dobrega prestolonaslednika in njegovo soprogo umorili. Že 29. junija, ko pride avstrijsko rudarsko društvo sv. Barbare v Burn iz velikega izhoda, prinesli so na zastavi črno šlajfno v opomin grozovite nesreče. Na 4. julija so bila vsa avstro-ogrška društva poklicana na Dortmund od našega vicekonsula, da se hočemo udeležiti zadnje slovesnosti, ki se je vršila tako-le: Na kolodvoru v Dortmundu se je zbralo 11 avstrijsko-ogrskih društev z zastavami in smo se postavili v vrste in smo šli v „Propstei“-cerkev v Silberstrasse ter smo tam „front“ naredili. Tam pride naš vicekonsul z avstrijskimi oficirji in gospodo. Tudi nemški oficirji in gospodje so bili zraven, ko je vice-konsulat paradna društva sprejel. Potem gremo vsi v cerkev, v kateri smo videli pred oltarjem trugo s črnim pregrnjeno in na vrhu beli križ; bilo je lepo okinčano s cvetličami in svečami. Tukaj se je vsako društvo trikrat poklonilo z svojo zastavo. Tam pred oltarjem se postavimo v vrste in zdaj se je začela brati sv. daritev v spomin za našega dobrega prestolonaslednika in njegovo soprogo. Po blagoslovesnosti smo se zopet v vrste postavili z muziko in smo šli k stanovanju vice-konsulata; tam je bil od vsakega društva predsednik naprej poklican im smo podpisali žalostni telegram, kateri je odišel na Dunaj do našega cesarja Franca Jožefa, vladarja avstrijskih in ogrskih dežel.

Novice.

Mično novost za otroke oddaja brezplačno tvrdka Nestlé na Dunaju. To so izrezovalne deklice, ki predstavljajo znane osebe iz pravljic v umetniško dovršenih rizbah in podajajo otroškemu srcu razvedrilno mikavnost. — Razen te novosti se na željo oddajajo ali razpošiljajo tudi poskušnje Nestléjeve moke za otroke: Henri Nestlé, Dunaj, I. Biberstrasse 2 S.

Razstrelba. Na kitajskem kronskelem parniku „Fieugši“ zgodila se je razstrelba, pri kateri je bilo 35 mornarskih kadetov ubitih. Vzrok te grozovite razstrelbe doslej še ni znan.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Poslanec Wastian bil je svoj čas od slovensko-prvaških in drugih listov hudo napadan, češ da je v neki graški knjigotržnici knjige kradel. Kdor pozna Wastiana in njegove premoženske razmere, ta mora priznati, da je bila ta obdolžitev naravnost podla. Wastian sam je napravil takoj vse korake, da je dobila sodnija priložnost, pečati se z njegovo zadevo; že to je bil najboljši dokaz čiste vesti Wastianove. Pred sodnijo je bil Wastian seveda popolnoma oproščen. S tem so prvaškim hujskačem pač njih dolgi jeziki zavezani. Mariborski občinski svet je poslanca Wastiana seveda takoj zopet za svojega podžupana izvolil. Samoumevno je, da bodejo slovensko-prvaški listi v svoji neverjetni zagriženosti zoper nemštvo vse storili,

da se podla govoriča o poslancu Wastianu ne popravi, marveč še razširi. Kajti prvaštva edino sredstvo v politični borbi sta laž in osebna lumparija.

„Narodni List“, glasilo že takorekoč pokojne „narodne stranke“, sili se še vedno k nekemu nenaravnemu in nepotrebnemu življenju. Znano je, da so ga doslej liberalne posojilnice vzdrževale. Ali tem posojilnicam gre zdaj menda samim tako slabo, da se poživžgajo na politične „ideale“ tistih par narodnjakarjev, ki še niso postali klerikalci. Tako je prišel „Narodni List“ v grozovite denarne zadrege. Vse lepe fraze niso ničesar pomagale, kajti denarja je manjkalo. In časopis brez denarja je tak, kakor vojak brez puške. „Narodni List“ vsled tega zdaj par tednov ni mogel izhajati. Pogrešala ga „sicer živa duša ni. Ali malo dolgočasno je pa bilo političnim ljudem po Spodnjem Štajerskem vendar po tem časopisu, ki ni imel, nima in ne bo imel naročnikov. „Narodni List“ pa noče svoje mu določene usode na se vzeti; res noče izginiti, kakor da bi sploh kdo po njem žaloval. Noče in noče. In bogve kje zbral je zopet par stotakov ter se preselil v zavetišče vseh propalih slovenskih listov, — v Ljubljano. Tam pričel je „Narodni List“ zdaj zopet neko „novo življenje“. V Ljubljani se hoče okrepati, iz Ljubljane hoče streljati svoje strupene pušice na štajersko ljudstvo, iz Ljubljane hoče pridigovati svoj narodnjakarski evangelij in podjarmiti vso Spodnjo Štajersko, ki tega lista niti ni hotela, ko je bil v Celju tiskan. „Narodni List“ se tiska v Ljubljani v tisti tiskarni, kjer se tiskajo sploh vsi srbofilske listi. To moramo pibiti, čeprav smo popolnoma prepričani, da tudi ljubljanskemu „Narodnemu Listu“ ne bode žitje cvetelo. Preselitev v Ljubljano je zadnji rešilni poskus. Ali tudi v Ljubljani ne bodejo zastoj in brezdenarja tiskali. Zato bode „Narodni List“ prav kmalu iz povrjša izginil. In mi bodedo, zlasti v teh vročih dneh kislh kumaric, prav britke solzice za njim jokali!

Srbi v Ptuju. Kadar smo mi trdili, da se med ptujskimi narodnjakarji širi srbofilska gonja, takrat se nas je od prvaške strani psovalo in nas zaničevalo, češ da denunciramo in obrekujemo. Pa je vendar res! Dokaz dogodki zadnjih dni. Medtem ko se je ves civilizirani svet zgražal nad grozovitim umorom v Sarajevi, prirejali so prvaki veselice z godbo. Glavno taborišče srbskih prijateljev v Ptuju je seveda gostilna Mahorič, katero ljudstvo že splošno imenuje krčno „pri srbskem Petru.“ Tam je pravi srbofilski Babylon. Za danes poročamo le o dveh slučajih, katere bode sicer sodnijska preiskava pojasnila. Te dni bil je namreč sollicitator Polanjko od dra. Gosaka (ki je zet g. Mahoričea!) aretiran. Več prič je trdilo, da je Polanjko pred Mahoričevo gostilno zaklical: „Živio Princip“ (to je namreč morilec prestolonaslednika). Polanjko je tajil. Pri zaslišanju pa se je izvedelo, da je pisar c. k. okrajne sodnije v Ptuju Franc Fras istotako „Živijo Princip“ zaklical. Fras je bil takoj aretiran in sodniji oddan. Menda je že k okrožni sodnji v Maribor poslan. Fras je eden prvih agitatorjev tukajšnje slovensko-prvaške stranke. On stanuje seveda pri Mahoriču (!). Govori se, da je dejanje priznal. Sollicitatorja Polanjko so izpustili, a preiskava proti njemu teče naprej. Kajti ne ve se, ali je samo Fras, ali pa Polanjko ali pa sta oba nesramni klic izustila. Samoumevno je, da je dr. Gosak prevzel za oba obtožena troške; hrano v zapor pa sta dobivala iz Mahoričeve gostilne. Take so torej razmere pri ptujskih — Srbih!

Slovenski „Srbi“. V Slov. Bistrici so aretirali slovensko-prvaškega trgovskega pomočnika Kempa; ta fantalin je bil tako predrzen, da je ravno zdaj v času največje razburjenosti nad zverinskim umorom v Sarajevu klical v gostilni: „Živijo Srbija!“ Pri zagriženemu temu fantalinu našli so tudi od njega zloženo pesem, v kateri poveličuje umor prestolonaslednika. Srbskega prijatelja morilcev so izročili mariborski okrožni sodnji. Zdaj se zopet vidi, kako daleč vodi prvaško hujskanje. Patrijotična hinvavščina pravok ne pomaga več čez to dejstvo: v Sarajevu kakor pri nas na Spodnjem Štajerskem se je ednako hujskalo zoper Avstrijo!

Klerikalni listi kričijo, da se mi zavzemamo za Robleka in da je s tem dokazan „kompro-